

ga je bivši učenec strokovne šole, kipar Andrej Rovšek v Moravčah), stojalo za sveče in bogat okvir za križev pot za cerkev na Brdu (oboje zvršil isti kipar) ter narisal izpovednico za romarsko cerkev na Brezji. Konečno je zrisal več načrtov za pouk v strokovnem risanju in različne detajle za praktiški pouk.

C. kr. strokovni učitelj J. Vesel je načrtal narisek in izdelal detajle za bogato pisno mizo v narezni tehniki, naredil načrte za nagroben križ, vrata pri kapelični ograji in obhajilno ograjo od kovaškega železa.

Delovodja E. Cigoj je načrtal hišna vrata za graščino tukajšnjega velikega trgovca Ferd. Souvana, zrisal skice in detajle za okvire, za pisno mizo, za omaro z vdelano blagajnico, za umivalno stojalo z uro in za zofo, načrtal popolno opravo jedilne sobe z obojem za tukajšnjega tiskarnarja O. Bamberga, zrisal več stropov za novo stavbo in različne intarzije za učno porabo.

Delovodja J. Stirn je izdelal razne zavesne nosilce, pisno mizo s pozlačenimi nareznimi okraski po načrtu risarskega učitelja J. Vesela in zrisal mnogo detajlov za strugarski pouk.

Šolo je letos dovršilo šest mizarjev, jeden strugar in trije rezbarji. Vspeh šole je pa bil občno dovoljen. Le 18 % učencev ni doseglo učnega smotra, 6 % jih je ostalo neizprašanih in 76 % jih je bilo sposobnih za višji tečaj. Poučevalo je z ravnateljem vred 10 učnih močij nastopne predmete:

1. Veronauk. 2. Nemški jezik. 3. Slovenski jezik. 4. Aritmetika in računajoča geometrija. 5. Mehanika in elementarno strojeslovje. 6. Tehnologija lesa. 7. Obrtno knjigovodstvo. 8. Poslovni sestavki. 9. Arhitektonsko oblikoslovje. 10. Elementarno prosto risanje. 11. Geometriško risanje. 12. Projektarno risanje in nauk o sencah. 13. Prosto risanje po modelih. 14. Strokovno risanje. 15. Modeliranje. 16. Tehniška dovrševalna dela. 17. Kaligrafija. 18. Praktiški pouk. (Konec sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Rujavo barvilo za lase se dobi, če se z špiritom izvleče barvilo iz zelene orehove robčevine. Posebno stalno pa ni to črnilo, kajti na zraku se hitro premeni.

Čistenje klobukov. Če hočeš iz klobuka spraviti tolste in potne madeže, vzemi 5 žlic salmijakovca, 5 žlic močnega špirta in poldrugo žlico kuhinjske soli. Vse to skupaj zmešaj in v to tekočino pomakaj volneno cunjo ter ž njo drgni klobuk. Naposled klobuk še odrgni s platneno otiračo.

Kit za steklo, porcelan, kamen, kost in les. Raztopi 1 1/2 dela zrezanega nevulkanizovanega kavčuka v 10 delih kloroforma in prideni 3 1/2 dela mastiksa. To zmes pusti več dnij stati, ne da bi jo kaj ogrel, samo včasih jo dobro pretresi, da se vse naposled lepo raztopi in spoji. Ta kit je brezbarven. — Dober kit dobiš tudi, če zmešaš 4 dele alabastrovega mavca in 1 del fino zmletega arabskega gumija z mrzlo nasičeno boraksovo raztopljino v gosto kašo. Ta kit je v dveh dneh trd kakor marmor.

Kmetijstvo.

Nekateri sovražniki sadnega drevja.

(Dalje.)

Jednako škodo kakor zajci delajo sadjarju poljske miši, poljske podgane in krtice, samo da delajo škodo največ pod zemljo in jo torej manj vidimo. Zaradi tega so te živali za sadjarje tembolj nevarne. Teh živalij se je težko braniti, kajti težko jih je dobiti v luknjah iz katerih prihajajo glodat drevesne korenine. Loviti jih je jako težko; jedino sredstvo, ki se rabi z vspehom je strup, ki se dene v obliki fosfornih kroglic v luknje, ki se potem zadelajo. Več vrst mišij, podgan in krtic je, ki glodajo drevesa pri koreninah. Tudi pridno uničujejo peške po gredah v drevesnicah. Proti tem se pa zavarujemo, ako peške, predno je sejemo, zgnetemo v živem apnu, potem pa v presejanem lesenem pepelu, da dobé podobo kroglic. To peškam ne škoduje, živali jih pa vendar ne jedo.

Med živali, o katerih se prav ne ve, če so za sadjarja koristne ali škodljive, je pa šteti krta. Krt pobira črve, polže in s tem mnogo koristi. V drevesnicah je pa vendar jako neovoljen gost, ker vse razrije in vsled tega mnogo rastlinic pokonča. V drevesnicah ga torej ni trpeti, škodljiv pa ni v sadovnjakih.

Sploh pa lahko rečemo, da sadno drevje mej sesalci nima še toliko sovražnikov, kakor mej manjšimi živalmi, mej žuželkami in drugimi mrčesi. Posebno pa mej tiči nimajo drevesa neposrednih škodljivcev. Posredno so sadjarstvu škodljive tiste tice, katere pokončavajo manjše koristne tice, posebno večje vjede. Zatorej pa mora preganjati sadjar po možnosti take vjede.

Mej najhujše sovražnike dreves je šteti majskega kebra, kateri kot keber in kot ličinka ali črv jednako škoduje sadnemu drevju. Te škode pa nam menda ni treba natančneje opisovati, ker jo gotovo pozna vsak sadjar in kmetovalec. Jedino pravo in zanesljivo sredstvo proti kebrum je, da se pokončavajo tedaj, kadar letajo. Kakor znano, je treba v severnih deželah štiri v južnih pa tri leta, da se razvije iz jajčica keber. V tem času pa ličinka izpodjeda korenine raznim rastlinam. Ti kebrji letajo v maju in se pri nas prikažejo vsako četrto leto v večjih množinah in tedaj je pravi čas, da se pokončavajo. Kadar sede otrpneni na drevji, se otresejo, pobero, deno v jame in poteptajo ali pa poparijo z vročo vodo in vržejo na kompostni kup. Tako dobimo iz kebrov še dober gnoj. Vzeti se mora kebrum vsaka priložnost, da bi svoja jajčica spravili v zemljo, to je pa le mogoče, če jih pokončamo poprej, predno polagajo svoja jajčica. Da se pa kaj doseže, je potrebno, da vsi kmetovalci in sadjarji napovedo vojsko kebru.

Kakor kebre je pa potrebno tudi pokončavati njih ličinke ali črve, ki žive po leti blizu pri vrhu zemlje.